

מחודדים

ת"ר ושנתם שיהיו דברי תורה מחודדים בפך (קידושין ל')

דף היומי סיכומי

מערכת: 073-249-0403
m@sdaf.co.il

לע"נ
הגה"ח ר' פינחס רוזנבוים זצ"ל
גלב"ע כ"ו ניסן תשע"ז

גליח
436-7

זבחים דף ק"ד. יום שב"ק פרשת ויגש - ז' טבת תשפ"ו

דף ק"ד - ע"א

משנה. ריצוי הוד על העור - לרבי: הדם מרצה על העור בפני עצמו. וכשהוא עם הבשר - נולד בו פסול בין קודם זריקה בין לאחר זריקה. הרי הוא כיצא בו. **לרבי אלעזר ברבי שמעון:** אין הדם מרצה - על העור בפני עצמו. וכשהוא עם הבשר, נולד בו פסול קודם זריקה - הרי הוא כיצא בו ונשרף עם הבשר, לאחר זריקה - הורצה בשר שעה אחת, ויפיש ועורו לכהנים.

שינוי ברישא: שכל שלא זכה המזבח בבשרה לא זכו הכהנים בעורה, ומשעם שגם אם הפישו קודם זריקה (כרבי אלעזר ברבי שמעון). **ובסיפא:** שכל הקדשים שאירע בהם פסול קודם הפישו קודם עורותיהם לכהנים. לאחר הפשט עורותיהם לכהנים (כרבי). ונחלקו אמוראים ליישב הסתירה: **לאבוי** - כולה כשיטת רבי, וברישא - ששינוי שלא זכו בעורה, הוא משום שאין הכהנים רגילים להפישו קודם זריקה. ואם נודמן שהופשט, זכו בעורה. **לרבא** - כולה רבי אלעזר ברבי שמעון. וקודם ולאחר הפשט שאמרו בסיפא, היינו קודם שגראה להפשט, ולאחר שגראה להפשט.

'ועשית עולותיך הבשר והדם' - לרבי יהושע: אם אין בשר, ואם אין בשר כגון שאבד או נשרף, אין דם. **לרבי אליעזר:** יש דם אף שאין בשר. ובא הכתוב לומר שהבשר בוריקה כדם, וללמד שיש ריווח בין כבש למזבח.

לרבי אלעזר שזריקים גם עם שאין בשר, כולם מודים שהדם מרצה לעור. ונחלקו רבי ורבי אלעזר ברבי שמעון לרבי יהושע, שלרבי מודה רבי יהושע לעניין עור שמרצה, משום שיש הפסד לכהנים, וכמו שזריקה מועיל בדעיבה כשנפסל הבשר או יצא.

נמטא בשר או נפסל או שיצא חוץ לקלעיה - לרבי אליעזר: זרוק. **לרבי יהושע:** לא זרוק, ומודה רבי יהושע שבדיעבד אם זרק הורצה.

העיד רבי חנינא סגן הכהנים * שלא ראה מימיו עור מופשט שיוצא לבית השריפה מחמת פסול. כל הרי פרים הנשרפים יוצאים בעורם למצותם ולא מחמת פסול. וקרבו נפסל קודם הפשט וקודם זריקה - נשרף בעורו ולא חלוץ. ובנפסל לאחר הפשט וקודם זריקה - סובר רבי שהדם מרצה על העור בפני עצמו. וגם בשיטת רבי אלעזר ברבי שמעון לא מצאנו - שאין הפשט קודם זריקה. ואם נמצא טריפה בכני מעיים - הדם מרצה על העור, והואיל ולא הזכיר הפסול קודם הפשט או קודם זריקה. **לחכמים:** לא ראינו אינה ראויה. ויצא לבית השריפה. **'הלכות'** כדבריהם.

המפשיט בכור ונמצא טריפה - מדברי רבי חנינא למד רבי עקיבא, שיהנו הכהנים מעורו, וגם בעל מום הנשחט בבגוליהם. ורק אם התירו מומחה, אבל אם לא התיר מומחה - לא. **'הלכות'** כרבי עקיבא.

דף ק"ד - ע"ב

משנה. פרים ושעירים הנשרפים: אם נשרפים כמצוותם - נשרפים בבית הדשן ומטמאים בגדים. והיו סובלים אותם כמוטות, יצאו ראשונים חוץ לחומת העדה והאחרונים לא יצאו - ראשונים מטמאים בגדים ואחרונים לא. יצאו גם אחרונים **'לת"ק'** אלו ואלו מטמאים בגדים. **לרבי שמעון:** אינם מטמאים עד שיוצאת האור ברובה. וניתן הבשר - אין השורף מטמא בגדים. אם נפסלו ואינם נשרפים כמצוות: נשרפים בבית הבהרה ואינם מטמאים בגדים.

'בירה' - לרבי יוחנן: מקום יש בהר הבית ובירה שמו. **לרבי לקיש:** כל הבית קרוי בירה.

שלשה בית הדשן הם א: בית הדשן גדול היה בעזרה - שם שורפים פסולי קדשי קדשים ופסולי אימורים של קדשים קלים, ופרים ושעירים הנשרפים - **לרבה בר אבוח:** שאירע בהם פסול קודם זריקה. **לר"ל:** גם אם אירע בהם פסול קודם זריקה **ג**. בית הדשן אחר היה בהר הבית - **לרבה בר אבוח:** שורפים שם פרים ושעירים הנשרפים שאירע בהם פסול לאחר זריקה. **לר"ל:** שורפים שם פרים ושעירים הנשרפים שאירע בהם פסול לאחר שיצאו, כגון פסול טומאה, או פסול לינה (אם פוסלת בהם) או יציאה (אם פוסלת בהם). **ג**. פרים ושעירים הנשרפים שפסול מצוותם - נשרפים חוץ לשלש מחנות.

לינה בפרים ושעירים הנשרפים - בסתפק רבי ירמיה האם לינה פוסלת בהם, או שאינה פוסלת רק בדבר שהוא בר אכילה?

מחשבת לינה בפרים ושעירים הנשרפים. גם לצד שלינה בעצם - פוסלת בהם, מחשבת לינה - אינה פוסלת בהם, לכן אם חשב באכילת פרים ובשריהם על מנת לאכול מבשרם למחר, או על מנת לשורפם חוץ לשלש מחנות למחר - לא עשה כלום.

מעילה בפרים ושעירים הנשרפים - מועלים בהם משעה שהוקדשו, נשחטו - והוכשר להיפסל בטבול יום ובמחוסר כיפורים ובעליגת אימורים. **לר"ל:** (ולגבי בשר תלוי בספק).

בעי רבי אלעזר:

פרים ושעירים הנשרפים שיצאו מהעזרה לפני זריקת הדם - האם נפסלו ביציאה לסובר בשר שיצא לפני זריקה נפסל משום שלא הגיע זמנו עדיין לצאת. או שרק בשר שאין טופו לצאת חובה נפסל ביציאה, ולא אלו שטופם לצאת חובה?

פרים ושעירים הנשרפים שיצאו רוב במיעוט אבר - הולכים אחרי רוב הבמה ולא אחרי רוב האבר, וחשוב יציאה לטמא למתעסקים בו. **יצא חצי ברוב אבר** - האם מיעוט האבר חולק אחרי הרוב ונחשב שיצא רובו, או שהולכים אחרי הבמה ולא יצאתה רק חצי. ולא נפשט? **רבה בר רב הונא:** מפרש הספק אם התעסקו בו חמשה בני אדם, ויצאו שלשה - אם הולכים אחרי רוב המתעסקים או אחרי הבמה. ולא נפשט?

פרים ושעירים הנשרפים שיצאו וחזרו, האם נטמא בגדים של מוציאים או לא? **'למסקנא'** הספק באופן שאחזו במקלות ועומדים מבחוץ להוציא לאחר שחזרו, האם מאחר שיצאו חוץ לעזרה כל העוסקים בהם מכאן ואילך חוץ לעזרה מטמאים בגדים, או שמאחר שחזרו הפרים אינם מטמאים לעוסקים בהם עד שיצאו? אבל אם האחרונים חזרו לפנים כדי להוציא - אינם מטמאים בגדים עד שיצאו, כל כולו זמן שהם בפנים אין אף קורא בהם 'אחרי יבוא אל המחנה'.

זבחים דף ק"ה. יום א' פרשת ויחי - ח' טבת תשפ"ו

דף ק"ה - ע"א

פרים הנשרפים, פרה אדומה, ושעיר המשתלח: המשלח, השורף, והמוציא - מטמא בגדים. והם עצמם אינם מטמאים בגדים.

פריה אדומה ומרים הנשרפים - אינו מטמא אוכלים ומשקים, שהגם שטופו לטמא טומאה חמורה בבית הבליעה, צריך שיחא רצונו לטמא זבוחית אינו מטמא אוכלים. **לרבי מאיר:** אם מנחת על גבי קרקע - אינה מטמאה, שעדיין לא הגיע לסוף טומאה חמורה. **לרבי יוחנן:** אלו שטופו לטמא טומאה חמורה, שמה לא תיכנס לבית הבליעה לעולם. וכשהוא בתוך פיו, והיו אוכלים אחרים בפיו - מטמא. שהרי הגיעה לטומאה צריך שיהיה ראוי לטומאה, ובעל חי אינו מטמא.

על כל זדע רצועי' - ללמד: מה דרעית שאין סופם לטמא טומאה חמורה צריכים הכשר, אף כל שאין סופם לטמא טומאה חמורה צריכים הכשר, יצאתה נבלת עוף שטורף שטופו לטמא טומאה חמורה, שאין צריכה הכשר של נתינת מים ומגע שרץ כדי לטמא אוכלים ומשקים.

פרים ושעירים הנשרפים: אינם מטמאים אוכלים ומשקים בפנים - שמחוסר יציאה כמחוסר מעשה.

זבית מנבלת עוף שטורף - לחכמים: אינו מטמא אוכלים ומשקים, שהגם שטופו לטמא טומאה חמורה בבית הבליעה, צריך שיחא רצונו לטמא זבוחית אינו מטמא אוכלים. **לרבי מאיר:** אם מנחת על גבי קרקע - אינה מטמאה, שעדיין לא הגיע לסוף טומאה חמורה, שמה לא תיכנס לבית הבליעה לעולם. וכשהוא בתוך פיו, והיו אוכלים אחרים בפיו - מטמא. שהרי הגיעה לטומאה וכן כשאוהז בידו - מטמאה, שמחוסר קריבה אינו כמחוסר מעשה.

דף ק"ה - ע"ב

שינוי בברייתא לגבי נבלת עוף שטורף: א. צריכה מחשבה - להצטרף פחות מכזית ממה להשלים פחות מכזית אוכלים לקבל טומאת אוכלים במוגע, ואינה צריכה הכשר לטמא, לא למים ולא למגע שרץ, שהואיל וסופה לטמא טומאה חמורה היא מטמא מאלה, רישא - כרבי מאיר. **ב.** ומטמאה טומאת אוכלים בכביצה, מציעתא - כחכמים, שלרבי מאיר מטמא בזבית אם אוהז בידו. **ג.** שחיתתה ומליקתה טהרת טריפתה מטומאתה, סיפא - כרבי מאיר.

כל המטמא אדם במוגע כשרץ - מובין בו ראשון ושני, **ושאינו מטמא אדם במוגע** - אין מובין בו. לכן: **א.** נבלת עוף שטורף לרבי מאיר אין מובין לה ראשון ושני. **ב.** חיבורי אוכלים על ידי משקים, שהוא חיבור לטמא אוכלים ומשקים, ולא לטמא אדם וכלים, אין מובין בו ראשון ושני.

פרים נשרפים חוץ לשלשה מחנות - שנאמר בפר כהן משיח 'והוציא את כל הפר לא מחוץ למחנה', ונאמר בפר העדה מחוץ למחנה לאחר שאמר 'כאשר שרף את הפר הראשון', ליתן לו מחנה שניה. כשהוא אומר 'מחוץ למחנה בדשן', לאחר שכבר נאמר 'על שפר הדשן ישרף', ליתן לו מחנה שלישית.

זמן טומאת בגדים - לת"ק: יצאו מהעדה מטמאים בגדים, שהרי מאחר ששריפתם חוץ משלש מחנות, למה נאמר בפר יום הכיפורים 'אל מחוץ למחנה ושרפו', שמשמע ששורפם חוץ לעזרה מיד בהר הבית, והלא אף אלו פנימיים, אלא לומר לך כיון שיצא חוץ למחנה אחת - מטמא בגדים. **לרבי שמעון:** אינם מטמאים בגדים עד שיוצאת האור ברובה, שדורש 'מחוץ למחנה' לגזירה שזה מפרה אדומה, ללמד שפרה אדומה נשרפת חוץ לשלש מחנות, ופרים נשרפים למזוזה של ירושלים כפרה אדומה.

מקום שריפת פרים הנשרפים

לרבי אליעזר: לומדים בגזירה שזה מפרה אדומה שנשרפים למזוזה של ירושלים.

לחכמים: לצפון ירושלים, שכל מעשה חטאת בצפון.

לרבי יוסי הגלילי: צריך שיקדים שם דשן כדי שישורפו על בית הדשן, שנאמר 'על שפך הדשן ישרף'. (לתנא קמא אינו צריך).

לרבי אליעזר בן יעקב: צריך שיהא המקום משופך. לרבה: חולק על רבי יוסי הגלילי וסובר שצריך שיהא שם דשן, לאבוי: אינו חולק, רק מוסיף שיהא מקומו משופך.

מטמא בגדים - רק לשורף, ולא המצית את האור, ולא המסדר את המערכה. ואיזה השורף? המסייע בשעת שריפה. משנעשה אפר - אינו מטמא בגדים, שנאמר 'אותם', יתך הבשר ונעשה חרוך ועדיין לא נעשה אפר - **לת"ק:** מטמאים בגדים, **לרבי שמעון:** אינם מטמאים בגדים.

הדרן עלך פרק טבול יום

זבחים דף ק"ו. יום ב' פרשת ויחי - ט' טבת תשפ"ו

פרק שלשה עשר - השוחט והמעלה

דף ק"ו - ע"א

משנה. השוחט והמעלה בחוץ - לת"ק: חייב על השחיטה וגם על העלאה. **לרבי יוסי הגלילי:** שחט בפנים והעלה בחוץ - חייב, אבל שחט והעלה בחוץ - פטור, שלא העלה רק דבר פסול. אמרו לו חכמים גם השוחט בפנים ומעלה בחוץ כיוון שהוציאו פסלו.

הטמא שאכל קודש - לת"ק: בין בקודש טמא ובין טהור - חייב. **לרבי יוסי הגלילי:** אבל קודש טהור - חייב, אבל קודש טמא - פטור, שלא אכל רק דבר טמא. אמרו לו חכמים גם טמא שאכל הטהור כיוון שנגע בו טימא.

טהור שאכל קודש טמא - פטור, שאינו חייב רק על טומאת הגוף.

עונש ואזהרה בהעלאה ובשחיטה:

'בהעלאה' עונש - שנאמר, 'ואל פתח אוהל מועד לא הביאו', **אזהרה** - שנאמר, 'השמר לך פן תעלה עולותיך', שכל מקום שנאמר 'השמר' יין ואל' אינו אלא לא תעשה.

'בשחיטה' עונש - שנאמר, 'ואל פתח אוהל מועד לא הביאו', **אזהרה** - **לרבי יוחנן:** לומדים שחיטה מהעלאה בגזירה שזה הבאה הבאה, מה להלן לא ענש אלא אם כן הוזייר גם כאן. **לרבי יונה:** נלמד בגזירה שזה 'שם שם', שנאמר 'שם תעלה עולותיך ושם תעשה', הקישו שאר עשיות להעלאה, מה העלאה לא ענש אלא אם כן הוזייר אף כאן.

הזוהב בהמה למרקוליס - חייב, שנאמר 'ולא יבחו עוד את זבוחיהם', אם אינו עניין לכדרכה שנאמר 'איכה יעבדו', תגדו ענין לשלל כדרכה.

דף ק"ו - ע"ב

קדשים שהקדיש בזמן איסור במות, והקריב בחוץ בזמן איסור במות - העונש כרת. שנאמר 'ואל פתח אוהל מועד', ואזהרה מהכתוב 'השמר לך פן תעלה עולותיך'. **זבחים שהקדיש בזמן היתר במות, והקריב בחוץ בזמן איסור במות** - נלמד מהכתוב 'למנוח אשר יביאו בני ישראל את זבוחיהם אשר הם זבוחים', וזבחים שהתרו לך כבר, 'על פני השדה', לומר שהזוהב בשעת איסור במות. מעלה עליו הכתוב כאילו הקריב על פני השדה. 'והביאים לה' - זו מצות עשה. 'ולא יבחו עוד' - זו מצות לא תעשה. אבל אין עונשם כרת. שנאמר 'חוקת עולם תהיה זאת להם לדורותם', זאת להם, עשה ולא תעשה, ולא אחרת להם, כרת.

אין מזהירים מהדין - גם לסובר עונשים מהדין. ולכן אין לומדים אזהרה על איסור שיש בו עונש, מאיסור שנאמר בו אזהרה ואין בו עונש.

זבחים דף ק"ז. יום ג' פרשת ויחי - (צום) ט' טבת תשפ"ו

דף ק"ז - ע"א

מחלוקות בין רבי ישמעאל ורבי עקיבא:

שחטי חוץ שעומדים להקטיר בחוץ שהעלה בחוץ - לרבי ישמעאל: נלמד חיובו מהנאמר 'ואליהם תאמר', וא"ו מוסיף על ענין ראשון לערב הפרשית, שגם שחטי חוץ שהעלה בחוץ חייב. **לרבי עקיבא:** לומדים בגזירה שזה 'באה הבאה' העלאה משחיטה, מה להלן - מוקטן חוץ, גם כאן.

הזוהק בחוץ חייב - לרבי ישמעאל: שנאמר 'דם יחשב דם שפך', **לרבי עקיבא:** שנאמר 'או זבח'.

המעלה עולה או שלמים חייב ואינו צריך שניהם - לרבי ישמעאל: שנאמר 'או זבח חלוק', **לרבי עקיבא:** שנאמר 'לא יביאנו בלשון יחיד'.

חייב על העלאת שלם ולא בחסר - לרבי ישמעאל: שנאמר 'לא יביאנו', **לרבי עקיבא:** שנאמר 'לעשות אותה'.

מוקטרי פנים שחסרו והעלו בחוץ - לרבי ישמעאל: פטור בין על מוקטרי חוץ שחסרו והעלו בחוץ, ובין על מוקטרי פנים שחסרו והעלו בחוץ, שנאמר 'לעשות אותה'. **לרבי עקיבא:** מוקטרי פנים שחסרו והעלו בחוץ, חייב.

השוחט עוף בחוץ חייב - לרבי עקיבא: שנאמר 'דם יחשב דם שפך', **לרבי ישמעאל:** שנאמר 'או אשר ישחט'.

לתרומות והנצחות 'גדרים פלוס' ע"ש מחודדים

המולק בחוץ פטור - לרבי עקיבא: שנאמר 'או אשר ישחט', **לרבי ישמעאל**: שנאמר 'זה הדבר'.

הקומץ והמקבל דמים בחוץ פטור: שאין ללמוד משיחטה - שכן פוסלת שלא לשם אוכלים בפסח, ולא מוריקה - שכן זו חיוב עליה מיתה, ולא משניהם - שאם לא כל יאמר בוריקה וילמוד משיחטה והעלאת, רק לכך נתנה תורה חיוב בוריקה, כדי ללמוד שאין לומדים משניהם.

דף ק"ו - ע"ב

מחלוקת רבי אבהו ואביי בדבריי רבי עקיבא:

שחט זורק בחוץ בהעלה אחד - לרבי אבהו: לרבי ישמעאל שחיוב הזרק נלמד מהנאמר 'דם שפך' האמור בשחיה - חיוב אחת, ולרבי עקיבא שנלמד מהנאמר 'או זבח' האמור בשחיה, שחיוב שתיים. **לאביי**: גם לרבי עקיבא אינו חיוב רק אחת, שנאמר 'שם תעשה', עשה הנתוב לכמעל עבודה אחת.

זרק והעלה בהעלה אחד - לרבי אבהו: לרבי שתיים, לרבי עקיבא - אינו חיוב אלא אחת. **לאביי**: גם לרבי עקיבא חיוב שתיים, שחילוקת אחתה התורה, שנאמר 'שם תעלה ושם תעשה'.

שחט זורק והעלה בהעלם רבי אבהו - לדברי הכל חיוב שתיים.

נאמר בשחויטי חוץ 'מחוץ למחנה' ונאמר 'במחנה': אם אמר 'מחוץ למחנה' הייתי מפרש חוץ לשלש מחנות - לכך נאמר במחנה, ואם אמר רק במחנה הייתי מפרש שגם אם שניה מקומו בתוך מחנה שכניה, כגון ששחט עולה בדרום, חיוב - לכך נאמר 'מחוץ למחנה', מה חוץ למחנה מיוחד. שאינו ראוי לשחיטת קדשים לכל זבח, **אף כל שאין ראוי לשחיטת כל זבח כגון מחנה לוי**, יצא דרום של מחנה שכניה, שהגם שאינו ראוי לשחיטת קדשי קדשים רואי לשחיטת קדשים קלים.

השוחט על גג ההיכל - לעולא: חיוב, הואיל ואינו ראוי לשחיטת כל זבח. **לרבא**: פטור, שהיה די לומר 'במחנה' וגם 'מחוץ למחנה', ולמה אמרו תורה 'אל פתח אהל מועד' לא הביאו', ללמד שאם הביאו כהלך מועד ושחטו על הגג - נכשר.

היתה כולה בפנים וצוארה בחוץ - חיוב מבשרא, שהרי השחיטה בחוץ. **היתה כולה בחוץ וצוארה בפנים** - חיוב, הגם שהשחיטה בפנים, משום שהיה די לומר 'ואל פתח אהל מועד' לא הביאו', ולא היה צריך לומר 'במחנה ומחוץ למחנה'.

המעלה האסור בזמן הזה - לרבי יוחנן: חיוב, שקדושה ראשונה קידשה לשעתה וקידשה לעתיד לבוא, וירושלים היא בית הבחירה וחוץ להקריב חוץ במנה. **לריש לקיש**: פטור, שקדושה ראשונה קידשה לשעתה ולא לעתיד לבוא.

כשחיו בונים בהיכל בנימינא עזרא' - לרבי אלעזר: עשו לקלעים בהיכל וקלעים בעזרות, רק שבחיכל נתנו את הקלעים לפנים ממקום החומה ובונים החומה מבחוץ, כדי שלא יזנו עיניהם מהיכל, ובעודו בונים מבפנים, ואין הכרח שסובר לא קידשה לעתיד לבוא ועשו הקלעים כדי להשתיי הקדושה, שמה קידשה לעתיד לבוא ועשו קלעים משום צינעית בעלמא. **לרבי יהושע**: היו מקריבים גם שאין בית, וואכלים קדשי קדשים - גם שאין קלעים, קדשים קלים ומעשר שני - גם שאין חומה, מפני שואכלים ראשונה קידשה לשעתה וקידשה לעתיד לבוא.

זבחים דף ק"ח. יום ד' פרשת ויחי - י"ג טבת תשפ"ו

דף ק"ח - ע"א

המעלה אבר שאינו בו כזית ועצם משלים לכזית - לרבי יוחנן: חיוב, שחבורי עולים כעולים, **לריש לקיש**: פטור, שחבורי עולים כעולים.

המעלה ראש בן יונה שאין בו זמית ומלח משלמים לכזית - הסתפק רבא אה פטור גם לריש לקיש, משום שהעצם הוא מין הבשר, אבל המלא אינו ממוין הינה איניו מצטרף.
אם שחויב גם לרבי יוחנן, כי עצם אם הוא פורש אין מצוה להעלותו, אבל מלח שפירש מצוה להעלותו, ולכך מצטרף ולא נפטל.

שחט בחוץ והעלה בחוץ - לרבי יוסי הגלילי: פטור, שלא העלה רק דבר פסול. **לחכמים**: גם השוחט בפנים ומעלה בחוץ כיון שהוציא פסלו. **רבי הושב תחת רבי יוסי הגלילי**: מה לשוחט בפנים ומעלה בחוץ שהיה לו שעת הכושר, תאמר בשוחט ומעלה בחוץ שלא היה לו שעת הכושר. **רבי אלעזר ברבי שמעון הושב תחת רבי יוסי הגלילי**: מה לשוחט בפנים ומעלה בחוץ שכן קודש מקבל, שאף על פי שהוביל, אין חזר והכניס והעלה לא ירד, תאמר בשוחט בחוץ שאין קודש מקבל. **והחילוק ביניהם 'לדערי'** - אם שחטה כלילה בפנים והעלה בחוץ, ולרבי: פטור שלא היה לה שעת הכושר, שנפסל בשחיטה, ולרבי אלעזר רביי שמעון: חיוב, שהיה הקדש מקבל, שאם עלה לא ירד. **לרבה** - כשביקבל בכלי חזל, שלא היה לה שעת הכושר, אבל הקודש מקבלו כיון שפסולו בקודש.

טמא שאכל קודש טמא - לרבי יוסי הגלילי: פטור, שלא אכל רק דבר טמא. **לחכמים**: אמרו לו גם טמא שאכל שחור כיון שנגע ורבו טמאות, ורבו שחט שאם נטמא קודש הגוף ואחר כך הבשר - לרבי הכל חיוב. כי טומאת הגוף בכרת, והמחלוקת אם נטמא הבשר ואחר כך נטמא הגוף, ולרבי: שלחכמים: אמורים 'מגו' שחל לא יאסור בשאר חמיכות שחורות, חל עליי איסור גם על חמיכה זו, שאיסור חל על איסור בכלל, ולרבי יוסי הגלילי: אין אמורים 'מגו', ואין איסור חל על איסור גם בכלול, ואין אמורים שטומאת הגוף חמורה ותחול על טומאת בשר, שמה טומאת בשר חמורה שאין לה טהרה במקוה.

משנה. חומר בשחיטה מעלייה: שהשוחט להדיט - חיוב, שנאמר 'איש איש', **לרבי יוסי**: שדברכה תורה כלשון בני אדם, לומדים מהנאמר 'דם יחשב לאיש ההוא דם פר', גם השוחט לאיש, אבל המעלה להדיט פטור, שנאמר 'לה'.

חומר בעלייה משחיטה: שנים שאחוז בסכין ושחטו - פטורים, שנאמר 'ההוא' אחד ולא שנים. ושנים שאחוז באבר והעלו - **לרבי שמעון**: איביים, שנאמר 'איש איש', והנאמר בהעלאת 'ההוא' ממעט שונג אנוס ומוטעה, ובשחיטה נאמר 'ההוא' שני פעמים. **לרבי יוסי**: שנים שהעלו פטורים, שנאמר 'ההוא' אחד ולא שנים. ואנוס שונג ומוטעה ממעטים מהנאמר 'הוא ההוא'. והנאמר 'איש איש' לא בא לרבות שנים, שמה תורה כלשון בני אדם.

דף ק"ח - ע"ב

השוחט שעיר המשתלח בחוץ - פטור, שנאמר 'לה'.

העלה, חזר והעלה, וחזר והעלה - לרבי שמעון: חיוב על כל עלייה, **לרבי יוסי**: אינו אייב רק אחת. **ונטלוקו אמוראים באיה אופן נחלקו ובעטם המחלוקת**:

לריש לקיש: נחלקו בארבעה חומשים אבירים - שרבי יוסי: מפרש שנאמר 'ולעשות אותו' על השלם הוא חיוב ולא על החסר בכל ההגמול, לכן אף חילקה לאבירים והעלה אבר אחד רק האבן, חיוב שחט קדשה כולה - חזר חיוב רק אחד, ולרבי שמעון: מפרש על כל אבר, לכן אף העלה כמה אבירים שלמים בזה אחר זה - חיוב על כל אחת ואחת, אבל אם חילק אבר אחד לכמה חלקים והעלה בזה אחר זה - לדברי הכל אינו חיוב רק אחת.

לרבי יוחנן: נחלקו בבאר אחד - שלדברי הכל 'אותו' בא ללמד שיהא האבר שלם ולא חסר, רק שלרבי שמעון: מוקטרי פנים שחסרו והעלה בחוץ - חיוב, ולא נאמר 'אותו' למעט אבר חסר רק במקוטרי חוץ, ולרבי יוסי: פטור - גם במקוטרי פנים, ואם העלה ארבעה חומשים אבירים שלמים בזה אחר זה - לדברי הכל חיוב על כל אבר.

לשיטת עולא בלשון ראשון: אלושטן. כולם מודים במקוטרי פנים שחסרו והעלו בחוץ - שחייב גם על אבר חסר, ונחלקו במקוטרי חוץ, שרבי יוסי: חודש מהנאמר 'לעשות אותו' שפטור על אבר חסר, לרבי שמעון: חיוב.

לשיטת עולא בלשון שני: כולם מודים במקוטרי חוץ שחסרו והעלו בחוץ - שפטור, ונחלקו במקוטרי פנים שחסרו והעלו בחוץ אם חיוב או פטור. (כשיטת רבי יוחנן).

חיוב בהעלאתא - לרבי יוסי: עד שיעלה עולא שחט המזבח, שאמר 'ויכן נח מזבח לה'. ומה שנאמר 'על הצור' אצל מנזה, הוראת שעה היתה. **לרבי שמעון**: גם אם העלה על הסלע או על האבן, חיוב, שהנאמר 'ויקח מנחת ארב גדי העזים ואת המנחה ויעל על הצור לה', ומזבח שנאמר בנח ובעתה בעלמא הוא, ויתרדיו שני קורי למי רבי שמעון מהנאמר 'ומזבח פתח אהל מועד', ואין מזבח בכמה, לכן אף העלה על הסלע או על האבן שבעת היחובת - נאמר 'אל פתח אהל מועד' לא יביאנו', ובשעת איסור הבמות - חיוב.

קרו ובשר ירוביעו יסוד - מעכבר רק בכמה גדולה ולא בכמה קטנה.

זבחים דף ק"ט. יום ה' פרשת ויחי - י"ג טבת תשפ"ו

דף ק"ט - ע"א

משנה. המעלה כזית מהעולה בחוץ - חיוב, שנאמר 'אשר יעלה עולה' אין לו אלא עולה, **אימורים** - בין אימורי אשם וטחאת קדשי קדשים, ובין אימורי קדשים קלים, חיוב שנאמר 'או זבח', וכן המעלה קומץ וולבטנו וקטורת ומנחת חכמים ומנחת כהן משיח, והמנסך ושלמים לוג יין ושלושת לוג מים, שנאמר 'אל פתח אהל מועד' לא יביאנו, כל הבא לפתח אהל מועד חייבים עליו בחוץ.

המקריב בחוץ קדשים פסולים שהיה הפסול בקודש - חיוב, כגון הלן והיצוא והטמא, ושנשחט חוץ לזמנו וחוץ למקומו, ושקבלו טחלות וזרקו זמון, והניתן לטטה שנתן למעלה, והניתן למעלה לפניה של לטטה, והניתן בחוץ שנתן בפנים, והניתן בפנים שנתן בחוץ, ואלא נזרקה חוב, וכדברי רבי יהושע שכל הזבחים שנשחטו כולם ביום כשר ובזית חלב וזרק הדם, ואם נשחטו כשרים חייבים עלין לזית.

בשר עולה ואימורים מצטרפים לכזית להעלות בחוץ - אבל באב בשר שלמים ואימורים שחייבם מצטרפים, שהרי בו בשר עולה ראוי להקטרה, ולא בשר שלמים.

עולה ואימורים מצטרפים לכזית לחיוב עליהם משום מיגול נותר וטמא, ולא שלמים. והעמידו לעניין מחשבת מיגול, שאם שחט או זרק על מנת להקטיר חצי זית בשר עולה חצי זית בשר עולה חצי זית מאמורים חוץ לזמנו פיגול, אבל אם שחט שלמים לאכול או להקטיר חצי זית בשר חצי זית אימורים לא פיגול, שאין מחשבת אכילה בנקטת ראין ומחשבת הקטהה בנאכל. 'נותר' הוא לעניין אם נותר עד שלא נזרק חזרה, וכדברי רבי ירמיהו שכל הזבחים שנשחטו כולם ביום כשר ובזית חלב וזרק הדם, ואם נשחטו כשרים חייבים עלין בשר חצי זית חלב אינו זרקת את הדם, ובעולה זורק מפני שכולה כליה.

לאכילת כזית של מיגול או נותר - בשר מצטרף לאימורים גם בשלמים, שכל הפיגולים מצטרפים, וכל הנותרים מצטרפים.

מנחת נסכים שבאה עם הזבח ואבר בשר הזבח - הגם שנמחח קיימת, אינו זורק את הדם (לרבי יהושע), שהמנחה אינה מנוף הזבח.

דף ק"ט - ע"ב

משנה. הקומץ, הלבונה, הקטורת, מנחת כהנים, מנחת כהן משיח, מנחת נסכים - **לת"ק**: אם הקריב מאחת מהם כזית בחוץ - חיוב, **לרבי אלעזר**: פטור עד שיקריב כולם, וכולם שהקריב בפנים ושייר מהם כזית והקריבו בחוץ - חיוב, וכולם שחסרו כל שהוא והקריבו בחוץ - פטור.
המקריב בשר קדשים ואימורים מחובריםם בחוץ - חיוב משום אימורים.

המקטירי קטורת חצי פרס בפנים - יצאו ציבור ידי חובה. ולרב גם רבי אלעזר מודה בדין זה. ונחלקו אמוראים ליישב הדברים במה שאינו שלרבי אלעזר אינו חיוב בחוץ עד שיקטיר כשיעור:

לרבה: בקטורת בהיכל - כולם מודים שכזית חשובה הקטרה, בין לעניין פנים שיצאו ציבור ידי חובה, ובין לעניין חוץ שחייב בכזית, והמחילה במשנה הוא לעניין הקטרה של יום הכיפורים לפני ולפנים, שלפי רבי אלעזר: צריך 'מלא חפני' דווקא, ולכן אף הקטיר פחות מזח בפנים לא יצאו ציבור ידי חובה, וכן בחוץ אינו חיוב, לשכמים: מלא חפני אינו דווקא.

לאביי: בקטורת של יום הכיפורים לפני ולפנים - כולם מודים שפחות משיעור אינה חשובה הקטרה ולא יצאו ציבור ידי חובה, שנאמר 'והמחילה במשנה הוא לעניין הקטרה זו בחוץ, שלאחכמים: לומדים קטורת של לפני ולפנים משחיית בחוץ, מקטורת של היכל החייבים עליה בחוץ גם בפחות משיעור, ולרבי אלעזר: אין לומדים קטורת של פנים משחיית בחוץ של היכל, ולגם שלמדו חכמים הקטרת פנים מחוץ, לא ללמדו ניסוך מהקטרה לחייב ניסוך בכזית הגם ששניהם בחוץ, שאין לומדים ניסוך מהקטרה.

לרבא: מולם מודים שאין לומדים קטורת של לפני ולפנים מקטורת היכל, שגם בקטורת הגעשה בחוץ לא למדו חכמים זה מזה, שהרי המנסך פחות משלושת לוג יין או מים פטור, ואין לומדים משאר הקטרות שהשיעור בכזית.
רק כולה בקטורת של היכל, ושיעורו בכזית בין בפנים ובין בחוץ, ונחלקו שקבעו שני חצאי פרס בכלי אחד, שלרבי אלעזר: הכלי קובע ואם חסר כל שהוא מהשיעור - אינה הקטרה ולא יצאו בפנים, ובחוץ - פטור עד שיקטיר כולו, ולחכמים: אין הכלי קובע.

המעלה פטור: שנאמר 'לעשות', רק על השלם חיוב ולא על החסר.

זבחים דף ק"י. יום ו' פרשת ויחי - י"ג טבת תשפ"ו

יום זה הוקדש לעליוי נשמת הרה"ח ר רפאל דוד בר' רישון מאנים הבן ולה' גל"ב ע"ג טבת תשפ"ו
ת נ ז ב ח

דף ק"י - ע"א

להאומר קביעות כלי אינה כלום:

א. אם קבע ששה לוג לנסכי פר, ומשך מהם ארבעה והקריב בחוץ - חיוב, שראויים בפנים לאיל.

ב. קבע ארבעה לאיל ומשך מהם שלושה והקריב בחוץ - חיוב, שראויים בפנים לכבש.

ג. חסרו כל שהוא והקריב בחוץ - פטור, שאינם ראויים לפנים.

הוציא שלמים לחוץ, וחסרו לאיבוד, והעלה את המשויר בחוץ - נתמקפו כגמרא אם חסרון חוץ הוא חסרון ופטור, או שאין שמו חסרון שהרי בין כך נפסל משום יוצא, וחיוב לחכמים כאילו כולו קיים?.

לחכמים שמחייבים כשהקטיר כזית בחוץ - הוא רק אם כולו קיים, אבל אם חסר בפנים (או שחסר חסרון שמו חסרון), מודים שהוא פטור.

המקריב בשר קדשים ואימורים מחוברים בחוץ חיוב: ואין בזה משום חציצה,

א. לשמואל: כשהפך, והחליכם למטה.

ב. לרבי יוחנן: רבי שמעון היא שגם העלה על הסלע חיוב.

ג. לרב: מין בנימינא אינו חוץ.

משנה. מנחה שלא נקמצה והקריבה בחוץ - פטור, שאינה ראויה לפנים.

קמצה, חזר קומצה לזכות, בחוץ בחוץ - חיוב, ואין השייריים מנטלים את הקומץ, שנאמרה הקטרה במקומו ונאמרה בשיריי, מה הקטרת קומץ אין קומץ מנטל חזרו, שהרי אין עולים ממנטל זה את זה, גם הקטרת שירים אין שירים מנטלים קומץ.

משנה. הקומץ והלבונה שהקריב אחד מהם בחוץ - לת"ק: חיוב, **לרבי אלעזר**: פטור עד שיקריב את השני. הקריב אחד בפנים ואחד בחוץ - חיוב.

שני בזיפי לבונה שהקריב את אחד מהם בחוץ - לת"ק: חיוב, **לרבי אלעזר**: פטור, עד שיקריב את השני. הקריב אחד בפנים ואחד בחוץ - חיוב.

קומץ שחוקץ לבד בלי לבונה - **לרבי מאיר**: שממגלים בחצי מתיר - מתיר כנגדו בשיריים. **לחכמים**: שאין מפגלים בחצי מתיר - אפשר שאינו עושה כלום גם להחליש איסור השיריים, ולחכמים במשנה שחיוב על הקטרת קומץ או לבונה בחוץ, נתמקפו כגמרא אם הקומץ מתיר חצי שנגננו, או שממחליש את האיסור בכל השיריים?.

דף ק"י - ע"ב

משנה. חזוקר מקצת דמים בחוץ, כגון מתנה אחת, ואפילו מחטאות הפנימיות שכל מתנותיהם מעכבות - חיוב גם לרבי אלעזר, שהרי אם נשפך הדם לאחר שנתן מתנה אחת בפנים, הועיל מתנה ראשונה שנתן, ומביא פר אחר ומתחיל ממקום שפסק.

שיירי הדם שהקריבו בחוץ - לרבי נחמיה חיוב, שסובר שמפיק שירים מעכבים, לכך מתקבלים בפנים והם זריקה גמורה.

המנסך מי החב בחב בחוץ, חיוב - לרבי אלעזר. **'הטעם'** - **לרבי יוחנן**: רבי אלעזר בשביתת רבי עקיבא רבו אמרה שסובר ניסוך המים מהתורה, שנאמר 'נסכים', בשני ניסוכים הכתוב מדבר, אחד ניסוך המים ואחד ניסוך היין, **לריש לקיש**: סובר רבי אלעזר שניסוך המים הלכה למשה מסיני, כי אם היה לומר ניסוך המים מניסוך היין, לא היה חיוב רק בשלשה לוגים, ולא רק בחג אלא גם בשאר ימות השנה.

עשר נטיעות, ערבה, וניסוך המים בחג - הלכה למשה מסיני.

זבחים דף ק"א. יום שב"ק פרשת ויחי (חזק) - י"ד טבת תשפ"ו

דף ק"א - ע"א

המנסך שלשה לוגים מים בחג בחוץ - לת"ק: חיוב, **לרבי אלעזר**: רק אם מילא לשם חג:

א. לרב נחמן בר יצחק: נחלקו אם יש שיעור במים - שלדעת 'תנא קמא' המנסך שלוש לוגים חיוב, וגם יותר משלשה, והגם שמוילתו כדל, קידשה הכלי, כי אין שיעור למי החג למעלה. **לרבי אלעזר**: דווקא אם מילא לשם חג כדרך מיילו, והם שלושת לוגים ששיעור שמחוקת צלוחית של זהב, ואם היו יותר לא קידשה הכלי, שיש שיעור למים, וכלי שרת אין מקדשים רק את הראוי להם.

ב. לרב פאפא: נחלקו אם קרבו נסכים במדבר - שלשניהם יש שיעור למים ואם מילא יותר לא קידש הכלי, רק שלדעת 'תנא קמא' אין צריך נבסכים קידשה ללי לחיוב עליהם בחוץ - ובזאת הארץ האמורה בפרשה באת ללמד על שנתת כיבוש וחילוק שחותרות הבמות, שתלה במה של כל יחיד טעונה נסכים, ובבמה אין כלי שרת, לכן חיוב בחוץ גם בלי קידוש כלי. **ולרבי אלעזר**: לא קרבו נסכים במדבר, ובזאת הארץ האמורה בבסכים הוא ללמד שלאחר שקבעו משכן בשילה נתחייבו, ולא בשנת כיבוש וחילוק בכמות הקטנות, ולכן צריכה קידוש כלי שרת.

ג. לרבינא: נחלקו אם לומדים ניסוך המים מניסוך היין - שלדברי הכל קרבו נסכים במדבר וכמה קטנה טעונה נסכים, וקרבו בה בלי קידוש כלי. אלא שכל זה בניסוך היין, ובניסוך המים לא מצאנו, ולפי 'תנא קמא' לומדים ניסוך המים מניסוך היין לחייב בחוץ גם אם לא קידשו בכלי, 'לרבי אלעזר' אין למידים.

המנסך שלושה לוגים יין בחוץ - לת"ק: חיוב, **לרבי אלעזר**: רק אם קידש בכלי:

א. לרב אדא בר רב יצחק: נחלקו 'בירוצי מדות' - והוא מה שצף על שפת הכלי, 'שלחכמים' נתקדשו, **לרבי אלעזר**: לא נתקדשו, וצריך שהיה תוך הכלי.

ב. לרבה בריה דרבא: נחלקו אם קרבו נסכים במדבר - שלתנא קמא קרבו במדבר, ואין צריך קידוש כלי לפי שקריבים בבמה, ולרבי אלעזר לא קרבו במדבר וצריך קדושת כלי.

מצאנו עוד תנאים שנחלקו אם היה נסכים במדבר, ואם יש בבמה:

מצאנו שנחלקו בממת יחיד לגבי נסכים - **לרבי**: אין ממת יחיד צריכה נסכים, **לחכמים**: צריכה נסכים.

מצאנו שנחלקו אם היה נסכים במדבר - נחלקו בפירוש הכתוב 'כי תבוא אל ארץ מושבותיכם' האמור בבסכים, **לרבי ישמעאל**: בא הכתוב לחטעין נסכים בכמה גדולה, שנאמר 'אשר אני נתן לכם', במה הנהוגת לכולכם, ולדבריו לא קרבו נסכים במדבר. **לרבי עקיבא**: בא להטעין נסכים בכמה קטנה, שנאמר 'אל ארץ מושבותיכם' בכמה הנהוגת בכל מושבות, ולדבריו קרבו נסכים במדבר.

'למסקנא' שיירי דם מנימים שהקריב בחוץ - **רבי נחמיה**: מחייב משום שהם מעכבים, אבל שיריים החיצוניים אינם מעכבים, ואם הקריב בחוץ פטור. **רבי עקיבא**: השיב על דברי רבי נחמיה שיירי הדם שיידי מצוה הוא, ופטור, והשיבו רבי נחמיה שאברים ומפרדים יביחאו, והיה לו לשיירי שיריים מעכבים אשיריים הפנימיים), רק שהשיב לרבי עקיבא לפי דבריו שאינם מעכבים.

דף ק"א - ע"ב

משנה. המולק העוף והעלה בחוץ - חיוב. מלק והעלה בחוץ - פטור. **שחט בפנים והעלה בחוץ** - פטור. **שחט**

קו היסובומים לשמיים לשיבת סיכום יומו על **הדף ההלכה בגמרא והלכה 079-4369739**

סופו, ואחז לכל מלכי הגויים רעהו בהיכליהם ואמרו שירה, שנאמר 'ובהיכלו כולו אומר כבוד'. התקבצו כולם אצל בלעם ואמרו לו מה קול ההמון אשר שמענו, שמה מבול בא לעולם שנאמר 'ה' למבול ישב? אמר להם 'וישב ה' מלך לעולם', כבר נשבע הקדוש ברוך הוא שאינו מביא מבול לעולם. אמרו לו מבול של מים אינו מביא אלא מבול של אש כמביא, שנאמר 'כ' באש ה' ונשפט', אמר להם כבר נשבע שאינו משחית כל בשר. ומה קול ההמון הזה ששמענו? אמר להם חמדה טובה יש לו בבית גזיו שחיטה גזוה צאלו 974 דורות קודם שנברא העולם, וביקש לתת לבניו, שנאמר 'ה' עוז לעמו יתן'. מיד פתחו כולם באמרו 'ה' יברך את עמו מצלום'.

ג. לרבי אליעזר: שמע קריעת ים סוף וכו'. שנאמר 'יהי כשמועו כל מלכי האמורי', וגם רחב הזונה אמרה לשלוח ידו וישמע כי שמעו את אשר רובוהי ה' את מים סוף, וידעה לפי שאין לו כל שר ונגיד שלא בא עליה. בת 10 שנים היתה כשיצאו ישראל ממצרים, וזנתה 40 שנה שהיו ישראל במדבר, לאחר 50 שנה נתיגרה, אמרה היא מחול לי בשכר חבל חפון ופתים.

דף ק"ט"ו – ע"ב

נאמר 'דבר אל בני ישראל' – בני ישראל מצווים על שחוטו חוץ ולא העובדי כוכבים. לכן בונה כל גוי במה לעצמו, ומקריב עליה כל מה שירצה. ואסור לסייע בשעת איסור בנות, ולא לעשות שליחות. אבל מותר להורות להם היאך יעשו.

איפרא הורמיז, אם שבור מלאכה שלחה לרובא קרבן שיעלה לשם שמים, הורה לתלמידיו שיקחו שני בחורים גויים בני גיל אחד, שבידוקו מקום שהעלה הים שרטון, ויקחו עצים חדשים ויצוראו אש ממלי ברזל חדש, ויעלו לשם שמים.

עצים למזבח – לרבי אילעזר בן שמעון צריך להקריב בעצים חדשים, שהרי מה מזבח שלא ישתמש בו הדיוט, גם עצים שלא ישתמש בהם הדיוט. **לרבי יוחנן:** **א"ל:** שומרה בבמה שאין צריך חדשים, שהרי ארונה אמר לא דוד 'ראה הבקר לעולה והמזריגים וכלי הבקר לעצים'. **לרבי אבהו:** צריך חדשים גם בבמה, והמזריגים היו חדשים ועדיין לא השתמשו בהם להדיוט.

כתוב אחד אומר 'ויתן דוד לארנן במקום שקלי' זהב משקל שש מאות 'וגו', וכתוב אחד אומר 'ויקח דוד את חצרן ואת הבקר בכסף שקלים חמשים', הא כיצד?

א: י"א מקום מזבח בחמישים, וכל הבית בשש מאות.

ב: לרבי בשם אבא יוסי בן דוסיתאי גבה מכל שבט חמשים שהם שש מאות. וכן פירש רבא. והוסיף ליישב מה שנאמר כאן זהב וכו', שגבה כסף במשקל שש מאות זהב.

ג: לרבי אלעזר בן שמעון בקר ועצים בחמישים, והשאר בשש מאות.

כשם שמחנה במדבר כך מחנה בירושלים: מירושלים להר הבית – מחנה ישראל, מהר הבית לשער נקמור – מחנה לויה, ומאן ואילך – מחנה שכניה כמו בקלעים שבמדבר. וגם בשעת טילוק מסעות מוליך את הקדשים עמו ואין נפסלים ביצא, שנאמר 'ונסע אלה מועד', אף על פי שנסע, אהל מועד הוא. וחיל – עזרת נשים היא, ולא היא עונשים על הנכנס לה בנומאה.

זבחים דף ק"י. יום ו' פרשת שמות * כ"ב טבת תשפ"ו

ק"י"ז – ע"א

זבים וטמאי מתים משתלחים חוץ לשתי מחנות – שנאמר 'ולא יטמאו את מחניהם', תן מחנה לזה ומחנה לזה. **מצורעים** משתלחם חוץ לשלש מחנות – שנאמר 'כדי ישב', שלא ישב טמא אחר עמו.

מחנה לויה קולטת הרוצח – שנאמר 'ושמותיך למקום אשר ינוס שמה', לך' – הוא בחיך, 'מקום' – זה מקומך, והוא מחנה לויה, ובשילה, הגם שהיה שלש מחנות כמו במדבר, לענין קליטת רוצח לא היו אלא שתיים, שהרי מחנה לויה לא קלטוה.

בן לוי שרף: גולה – מפלך לפלך, ואף גלה נאל לפלכו – משכונה לשכונה, מלכו קולטו, שנאמר 'כ' ביעזר מקלטו ישב', עיר שקלטוה כבר.

דף ק"י"ז – ע"ב

נחלקו נתנאים מה היה קרב כשהותרו הבמות בבמת יחיד בבמת ציבור:

לרבי מאיר: כל נידר ונדבד – בקרב בבמה קטנה, ושאינו נידר ונדבד, והוא כל חובות יחיד – אינו קרב גם בבמה גדולה. מחנה ועולה ולשמים של נזירות – (נזירות) בבמת יחיד, שנאמר 'לא תעשו ככל אשר אמרנו עושים מה היום', אמר משה לישראל ששתכנסו לדבר, ישירות (הנזירות) הקרבתו, אף על פי שנסע, אהל מועד הוא. ומנחות ונדירות ישירות הם, שהנדירות באה עליו בנדב. אבל תשאת ואשם של נזירות חובות הם, ואינם קרבים בבמה.

לחכמים: לא קרבו בבמת יחיד – רק עולות ולשמים. וחובות יחיד – לא קרבו גם בבמה גדולה. מנחות אינם קרבים – שאין מנחה בבמה, וכן עולה ולשמים של נזירות – שם חובות, שלא אמר על עצמו רק בידו ובתנחתא. ונתחייב מאלו בקרבנות, וכל שכן תשאת ואשם של נזירות שאינם קרבים, ובבמה גדולה – מקריבים כל מה שציבור מקריבים באהל מועד, ולא חובות יחיד, שנאמר 'איש ידבר בביניו יעשה', איש יקריב ישירות ולא חובות, אבל ציבור יקריבו גם חובות. ונחלקו בביראי חכמים ראשונים עם חכמים שנוכחו באחרונה אם הקריבו נסכים במדבר ויקריבו עולה או שלמים עם נסכים בבמה, או שלא.

לרבי יהודה: בבמה גדולה – הקריבו כל מה שציבור יחיד יקריבו באהל מועד שבמדבר. ואין בין אוהל מועד שבמדבר לאוהל מועד שבבבל רק לענין אם במות קטנות מותרות, ובבמת יחיד – לא היה מקריב רק עולה ולשמים. שלא נאמר 'הישיר אלע על בנינו' כשנבנה על במה קטנה הקריבו ישירות ולא חובות, אבל בבמה גדולה יקריבו גם חובות, וא"ש' לא בחקשיר את הור, והגם שברר למדנו מהתנאמר 'וזרק הכהן את הדם על מזבח ה' ולא בבמה, כל למעט שאין צריך קידוש בכורות.

לרבי שמעון: אין ציבור – לא הקריבו בבמה גדולה רק פסחים וחובות שקבוע להם זמן. ולא פר העלם דבר של ציבור ושעיר עבודה זרה, שנאמר 'וישיר את ישראל את הפסח בגלגל', ללמד שלא הקריבו רק חובות כיון שפסח שקבוע להם זמן.

חזה ושוק ותרומות לחמי תודה נוהגים רק בבמה גדולה ולא בבמה קטנה. **זרוע בשילה מאיל נזיר – לרבי מאיר:** שלמי נזיר קרבים בבמה אם כן הוא בבמה גדולה ולא קטנה. **לחכמים:** שלמי נזיר אינם קרבים בבמה, ולכן לא הזכירו התנא דמשה שחכמים.

זבחים דף ק"י. יום ש"ב פרשת שמות * כ"א טבת תשפ"ו

דף ק"י"ז – ע"א

עיר שנטמא במת – מקבל הזאה, והוא טהור מטמאות נזוגות בקדשים, שהרי בני ישראל עשו את הפסח בגלגל, הגם שקיבלו הזאה על טומאת מת שהיו ערלים.

נאמר 'ותבא אלהי בית ה' שילה' – משמע שהיה בית, ונאמר 'וישש משכן שילה אהל שכן באדם' וכן נאמר 'וימאס באהל יוסף ובשבת אפרים אל בחר' – משמע שהיה אוהל. הא כיצד? הא היתה שם תקרה, אלא אנכי משמטה, וידיעות מלמעלה. והיא היתה מנוחה.

דף ק"י"ז – ע"ב

קדשים קלים נאכלים בשילה בכל הרואה. ונחלקו אמוראים במקור:

א. לרבי אשיעאי: שנאמר 'השמר לך פן תעלה ליתדותי ככל מקום אשר תראה', ככל מקום אשר תראה אין אתה מעלה, אבל אתה אוכל ככל מקום שאתה רואה. ואין לפרש שאתה זוכה בכל מקום שתראה, שנאמר 'שם תעלה ושם תעשה'.

ב. לרבי אבדימי בר חסא: שנאמר 'ולו תאנת שילה', מקום שכל הרואה אותו מתאנח עליו על אכילת קדשים שלו.

ג. לרבי אבהו: שנאמר 'בן פרת יוסף בן פרת עליו עיון', עין שלא רצתה לזון ולהינות מדבר שאינו שלו, תוכה ותאכל בגבולי עיניה.

ד. לרבי יוסי ברבי חנינא: שנאמר 'ורצון שוכני סנה', עין שלא רצתה ליהנות מדבר שאינו שלו, תוכה ותאכל בגבולי שאר שבטים ששנאוה.

רואה שאמרו – רואה כולו ולא המפסיק בינו לבניו. כגון בני כנישתא דמעון, משמש היו רואים את שילה ולא היה דבר מפסיק, ולא רואה כולו רק מקמתו. רב פפאי נסתפק אם עומד ורואה, וישב ואינו רואה? רבי ירמיה: נסתפק אם עומד על בני החבל ורואה, בתוך החבל ואינו רואה? ולא נפשט.

בשלהם מקומות שרתה שכניה על ישראל – א. בשילה, **ב.** נוב ובעון, **ג.** בית עולמים. **לרבי:** ככולם לא שרתה שכניה רק בחלק בנימין, שנאמר 'חופץ עליו כל היום', כל הפירות לא היו רק בחלק בנימין, ומה שנאמר 'וישש משכן שילה' ו'חופץ אהל יוסף ושבט אפרים אל בחר', שכניה היה בחלק בנימין וטנהדרין בחלק יוסף, וכמו בבית עולמים ששכניה זכאם של בנימין וטנהדרין בחלק יחודה, והגם שלא היה בחלק קרובים באותו מקום, היתה רוצעת יוצאת מחלקו של יוסף לחלקו של בנימין. **לחכמים:** משכן שילה בחלקו של יוסף, שדרשו 'חופץ עליו' – זה מקדש ראשון, 'כל היום' – זה מקדש שני, ו'בין כתפיו שכן' – אלו ימות המשיח, ורבי מפרש 'חופץ עליו' – זה העולם הזה (וגם שילה, נוב ובעון), 'כל היום' – אלו ימות המשיח, ו'בין כתפיו שכן' – זה העולם הבא.

ימי אוהל מועד שבמדבר * 39 שנה. שהרי שנה ראשונה עשה משה את המשיכן, והוקם בשניה.

ימי אוהל מועד שבבבל * 78 שנה. שנת 14 שנה, שחם 7 שכבשו 7 שחילקו. שהרי כלב היה בן 40 שנה בשלוח אותו משה לרגל את הארץ, ונאמר לו 78 שנה ברגל הירדן, ולאחר כיבוש נאמר שהיה בן 85 שנה. והואיל שכבשו שבעים, שסמכו שחילקו שבע. ועוד שנאמר 'בראש השנה מעביר לחדש בארבע עשרה שנה אחר אשר הכתה עיר', שנה שראש השנה עושור לחדש זו וזו, ויכל לאמר ששנתה ויובל רק לאחר ירושה וישיבה, ולפי החשבון לא היה 14 שנה שלאחר החורבן ויכל, אלא אם נאמר 314 שנים כבשו חולקו.

שם אהל מועד שבנוב ובעון * 57 שנה: שהרי כשמת עליו חרבה שילה ובאו לנוב, ואז נשבה הארון, ונאמר 'יהי מיום ימת אהל מקריב יערים וירבו הימים ויהיו עשרים שנה וינחו כל בית ישראל אחרי ה', ובעשרים שנה אלו מלך שמואל בעצמו 10 שנים, ושיבה אחת שמואל ושואל, ושתים שמואל ושואל, ושבט שמלך דוד וחרבון. וככלות 20 שנה, התחילה מלכות דוד בירושלים במשך 33 שנים, ושלהם בנה את הבית בשנת ארבע למלכותו, ומצאו ימי נוב ובעון 57 שנה. ונשתירו לשילה 369, שהבית נבנה בשנת 480 ליציאת מצרים.

זבחים דף ק"י. יום א' פרשת וארא * כ"ב טבת תשפ"ו

דף ק"י"ז – ע"א

משחרבה שילה הותרו הבמות – שנאמר 'כי לא באתם עד עתה אל המנוחה ואל הנחלה', אל המנוחה – זו שילה, נחלה זו ירושלים, ולמה חילקו כדי ליתן היתר בין זה לזה.

אכילת מעשר שני כשהיו נונוב ובעון – לתנא במשנה: מעשר שני נאכל בכל ערי ישראל, משום שסובר רבי שמעון שגם ציבור לא הקריבו בבמה גדולה רק פסח וחובות הקבוע להם זמן, נמצא שאין מקריבים שם מעשר בהמה, ומעשר דגן הוקש למעשר בהמה, **לרבי יהודה:** שמקריבים מעשר בהמה, מעשר שני נאכל בנוב ובעון, ולשיתו שנה רב יוסף שלש ברות, שילה, נוב ובעון, ובית עולמים.

נאמר 'כי לא באתם עד עתה אל המנוחה ואל הנחלה' נחלקו נתנאים מה מנוחה ומה נחלה:

א. לרבי יהודה: 'מנוחה' – זו שילה, 'נחלה' – זו ירושלים.

ב. לרבי שמעון: 'מנוחה' – זו ירושלים, 'נחלה' – זו שילה, והזכיר מנוחה תחילה, לפי שאמר להם לא רק שלא הגעתם אל המנוחה, גם אפילו אל הנחלה עדיין לא הגעתם.

ג. לרבי ישמעאל: זו וזו שילה, שנקרא מנוחה לפי שגזרו מביבשו, ונחלה שחילקו בה נחלות.

ד. לרבי שמעון בן יוחי – זו וזו ירושלים, שנקרא מנוחה משום מנחות הארון, ונחלה לפי שהיא נחלת עולמים. והודה רבי ישמעאל לרבי רבי שמעון בן יוחי.

דף ק"י"ז – ע"ב

במות בשילה * לרבי שמעון בן יוחי: שסובר שנחלה ומנוחה זו ירושלים, היו הבמות מותרות בשילה, וכן מצאנו אצל מנחם שנאמר 'ויקח מנחם את גדי העזים ואת המנחה ויעל על הצור לה'. **לרבי ישמעאל:** שסובר זו וזו שילה היו הבמות אסורות, ומנחם היה הוראת שעה.

כל הקדשים שהקדיש בשעת היתר הבמות והקריב בשעת איסור הבמות בחוץ – הרי אלו בעשה ולא תעשה ואין חייבים עליהם כרת, רב כהנא רצה לומר שדין זה לענין שחיטה, אבל בהעלאה חייב כרת, שנאמר 'ואליהם אמר' על הנזיר כסמך תאמר. ונדחו דבריו, לפי שנאמר 'ואליהם' ולא 'ועליהם'. ועוד שבביראי אמר רבי שמעון להיפך.

ארבעה כללות היה אומר רבי שמעון בקדשים:

א. הקדיש בשעת איסור הבמות ושחט והעלה בשעת איסור הבמות בחוץ – הרי הם בעשה ולא תעשה ויש בהם כרת.

ב. הקדיש בשעת היתר הבמות ושחט והעלה בשעת איסור הבמות – הרי הם בעשה ולא תעשה ואין בהם כרת.

ג. הקדיש בשעת איסור הבמות ושחט והעלה בחוץ בשעת היתר במות – הרי הם בעשה ואין בהם לא תעשה.

ד. הקדיש בשעת היתר במות ושחט והעלה בשעת היתר במות – פטור מכלום.

אין סמיכה בבמה – שנאמר 'לפני ה' וסמך', **אין שחיט צפון –** שנאמר 'צפונה לפני ה', **אין מתנות סביב –** שנאמר 'וזרק על המזבח סביב', וסוף הפסוק 'אשר פתח אהל מועד'. **אין תנופה –** שנאמר 'והניף הכהן לפני ה'. **אין הגשה –** שנאמר 'הקרב אותה לפני ה' (בגירסת רש"י). **אין כהן –** שנאמר 'וזרק הכהן את הדם על מזבח ה'. **אין בגדי שרת –** שנאמר 'לשרת בקדש', **אין כלי שרת –** שנאמר 'אשר ישרתו גם בקודש'. **אין ריח ניחוח –** שנאמר 'לריח ניחוח לה'.

אין חניצה בדמים – שנאמר 'וזיתת הרתש עד חצי המזבח', **אין ארציית דיים –** שנאמר 'ובקברתם את המזבח ויחצו'. **עומות בבמה –** להאומר יש מנחה בבמה: יש עופות בבמה. **להאומר אין מנחה בבמה:** אין עופות בבמה, שנאמר 'זבחים ולא מנחות, זבחים ולא עופות.

בדין שאמרו שיש מחיצה לדרמים בבמה גדולה נאמרו שני לשונות:

לשון ראשון של רמי בר חמא (ג"פ גירסת רש"י): לא אמרו שיש מחיצה רק בקדשי במה גדולה והקריבו בבמה גדולה, אבל קדשי במה קטנה שתיקריבו בבמה גדולה – ואם בא ליתן עולה למעלה מהחוט – יתן. **לשון שני:** לא אמרו שיש מחיצה בבמה גדולה רק בזמן במה גדולה, כלומר בשעת איסור הבמות, אבל בזמן היתר הבמות, אין חילוק בין גדולה לקטנה ובכולם אין מחיצה.

חזה ושוק ותרומות לחמי תודה נוהגים בבמה גדולה ולא בבמה קטנה – לשון ראשון: ונהגים בקדשי במה גדולה, ולא בקדשי במה קטנה. **לשון שני:** נוהגים בזמן במה גדולה, כלומר בשעת איסור הבמות, ואין נוהגים בזמן במה קטנה, כלומר בשעת היתר הבמות, גם בבמה גדולה.

לרבי אלעזר עולת במת יחיד שהכניסה בפנים קלטו מחיצות לכל דבר – ואפילו ששחט בבמה קטנה, כיון שהקריבו בגדולה דין במה גדולה נוהג בהם.

זבחים דף ק"י. יום ב' פרשת וארא * כ"ג טבת תשפ"ו

דף ק"י"ז – ע"א

רבי זירא נסתפק על עולת במת יחיד שהכניס לפניו לאחר ששחטה בחוץ, והוציא לחוץ – אם קלטו מחיצות ונזתה בה דין קדשי במה גדולה שטעונה תרומת חזה ושוק וצריך להחזירה לפניו, או לאל והספק הוא בין לרבה הסובר לענין קדשי קדשים ששחטם בדרום ועלו על המזבח שלא קלטם המזבח וירדו, משום שהמזבח אינו מקדש רק את הראוי לו, אבל מחיצה, אפשר שקולטת גם דבר שאין ראוי לה. ובין לרבי יוסף שקלט המזבח ולא ירדו, משום שהוא מקום אחד, שהרי נשחטו בעזרה, אבל בשני מקומות לא אמרו כן, ולא נפשט.

קדשי קדשים ששחטם בדרום מועלים בהם. ונחלקו אם עלו על המזבח – לרבה: ירדו, **לרבי יוסף:** לא ירדו. **לרבי ינאי:** יש ספק בדבר, שנסתפק לענין אברי עולת במת יחיד שעלו למזבח, אם ירדו או לא?

שחיטת לילה בבמת יחיד * לרב: כשירה, שנאמר 'ויאמר שאלו פזו בעם ואמרתם להם הגישו אלי איש שורו ואיש שיהו וגו', ויגשו כל העם איש שורו בידו הילילה וישחטו שם'. ומה שנאמר 'ללו אלי היום אבן גדולה', היה בבמה גדולה. **לשמאון:** ומה שפסלה, שנאמר 'ללו אלי היום', ומה ששחטו בלילה היה חולין.

עולת במת יחיד * לרבי: אין טעונה הפשט וניתוח. **לרבי יוחנן:** טעונה הפשט וניתוח. ונחלקו בדברי רבי יוסי הגלילי שעולה שהקריבו ישראל במדבר אין טעונה הפשט וניתוח, שאין הפשט וניתוח רק מאוהל מועד ואילך, אם מאהל מועד ואילך ואפילו בבמה קטנה, או רק בבמה גדולה.

דברים שבין במה גדולה לבמה קטנה: קרן וכשבי ויסוד וריבוע, כיור וזנו, חזה ושוק, רק בבמה גדולה ולא בבמה קטנה **דברים ששוחט במה גדולה לבמה קטנה:** שחיטה, הפשט וניתוח (כרבי יוחנן) דם מותר ומפגל, מומים וזמן.

מניין לעשות זמן בבמה קטנה בבמה גדולה (שיפסל בנותר) – תלמוד לומר 'וזאת תורת זבח השלמים', תורה אחת לכל השלמים וגם לשלמי במה קטנה. ולולי הכתוב קרובים באותו מקום, היתה רוצעת יוצאת מחלקו של יוסף מעופות שאין מום פוסל בהם ומום פוסל בהם, במה קטנה שמום פוסל בהם אינו דין שזמן פוסל בהם, כי מה לעופות שכן אין דוד כשר בהם, תאמר בבמה קטנה שחזר כשר בה.

הדרן עלך פרק פרת חטאת וסליקא לה בסכת זבחים

הדרן עלך הדרין עלן, דעתן עלך ודעתן עלך, לא נתנשי בנג ולא נתנשי בנג

בעלפבא הדרין ודאת:

יהי רצון מפלניך היסם שיבינה בית המקדש בבהרה ביבינו ותן חלקנו בתורתך:

ויסם נעבדך ביראה כימי עולם וכשינים קדמוניות:

ר"ח * עמוס 5 י"ם • li.oc.fads@m-liam.e • בכל ענייני הגליון 235-7111-052